

For 100 år siden...

Her kan man læse div. lokale notitser og artikler fra Viborg Stiftstidende og Viborg Stifts Folkeblad, afskrevet af forfatteren Chr. Jacobsen i forbindelse med forarbejdet til "Alheden" fra 1990.

Maj 1918

VST 101, 1. maj 1918 Ekstrablade: Resultatet af valgmandsvalg i Viborg Kredsen

	Frederiks	Resen
Liste A (Konservative)	2	0
Liste B (Socialdem.)	3	2
Liste C (Radikale)	13	6
Liste D (Venstre)	59	31

VST 106, 7. maj 1918 s. 2: **De jyske rener dør ud.** Adskillige år er nu forløbet, siden Johs. Bech, Frederiks, hentede sine første rener fra Lapmarken og indplantede dem på den jyske hede. Disse individer af renfamilien blev betragtet som en art forsøgsdyr, og der var ingen små forventninger, man fra visse sider nærrede overfor fremtidig renavl på de udstrakte lyng- og mosbevoksede hedeblader. Det lykkedes renavlens mest energiske forkæmper at få den hamburgske rigmand Hans Dall, dansker af afstamning, interesseret for sagen, og det førte til, at renparken Kongenhus oprettedes, just der hvor de tyske kolonister på den jyske hede for hundrede år siden opslog deres teltpæle. Det blev ingen billig historie. En respektabel hovedbygning med diverse udenomsbekvemmeligheder, bilgarage, vandværk m.m. opførtes, hedearealer indkøbtes i stort omfang og indhegnedes solidt og kostbart. Og så kom den store invasion af rener. Adskillige hundrede dyr transporteredes fra de nordliggende egne sydpå til Danmark og sattes "på græs", hvor lyngen milievidt breder sit tæppe. En tid lod det til, at alt ville lykkes og trives derude omkring Kongenhus. Renerne befandt sig tilsyneladende vel og formerede sig særdeles normalt. Men efterhånden gik der alligevel svind i den store flok. Ernæringsvanskeligheder spillede vistnok her en rolle. Og for et årstid eller to siden besluttedes det at lade en betydelig del af dyrene slå ned, efter sigende fordi rensdyrkød netop den gang var i meget høj pris, navnlig i Tyskland. Med sundhedstilstanden var det nok også mindre godt, forlød det. I al fald; bestanden formindskedes stadig. Og nu er dens saga snart ude, skriver "Skive Folkeblad".

Kongenhus har en kvindelig bestyrer. For at erfare, hvorledes stillingen m.h.t. renbestanden er for øjeblikket, telefonerede bladet forleden til kolonien og bad bestyrerinden sige lidt om renerne. Ja, nu er der snart ikke flere rener tilbage, lød svaret, der er død en hel del i vinterens løb, så vi har nu kun 7 i alt. – Hvad er årsagen til det stærke svind? – Bestemt kan det ikke konstateres. Dyr lægerne ved ikke råd derfor, og Landbohøjskolen, der på foranledning har foretaget undersøgelse, kan ikke

bestemt afgøre, hvad det skyldes. Man formoder, at det er en sygdom, dyrene har medført fra Lapland, men måske har klimaet også været medvirkende. For at par år siden blev der slagtet 400 stk, men siden er dyrene ligefrem døde bort. – Hvilket planer har man nu med renparken? – Foreløbig bliver der vist ikke foretaget noget, formentlig ikke, før krigen er forbi. I alt fald vil der næppe blive indført flere rener hertil.

VST 111, 14. maj 1918 s. 2: **Brand i Karup.** Søndag eftermiddag opstod der ild i Karup mose. I den stærke storm var det umuligt at begrænse ilden, og den hærgede mosen i et par kvadratkilometers omkreds. Desuden brændte flere millioner færdige skæretørv. Først i går morges lykkedes det at blive herre over ilden.

VST 112, 15. maj 1918 s. 2: Brandskaden i Karup Mose menes efter foreløbig vurdering at ligge omkring 100.000 kr. De brændte tørv, 4 mill. I alt, var assureret i et udenlandsk selskab. Ilden er endnu ikke fuldstændig slukket. Over 100 tdr. land har været anspændt af flammer.

VST 121, 27. maj 1918 s. 2: **Ulykke i Karup Tørvfabrik. En ung Viborgenser dræbt.** I den I. C. Nielsen, Karup tilhørende ved Karup Mose beliggende Tørvfabrik skete lørdag eftermiddag ved firetiden et ulykkestilfælde, som kostede en 25-årig mand Viggo Steffensen, søn af arbejdsmand Ole Chr. Steffensen, Nicolaigade her i byen, livet.

Den forulykkede var på det anførte tidspunkt alene ved tørvemaskinen, så ingen af de øvrige ved værket beskæftigede arbejdere har nogen rigtig klarhed over, hvorledes ulykken, hvorved Steffensen blev grebet af maskinens knivmekanisme og ført ned i maskinen, er sket. På det stakkels menneskes gennemtrængende skrig styrtede de øvrige arbejdere til, men inden de endnu havde kunnet udrette noget med at få maskinen standset, havde denne selv besørget dette, idet drivremmen var sprunget af omtrent samtidig med knivene skar sig ind i benene på den uheldige mand. Han var trukket så dybt ned i tørvemassen, at han kun lige netop havde armene ovenfor denne, og det var et meget besværligt arbejde at få ham befriet, idet hele maskineriet måtte skilles ad før dette kunne ske. Skønt arbejderne, der alle var dybt grebne af den rædselsfulde situation i hvilken deres kammerat befandt sig, arbejdede for fuld kraft med at løsne maskindelene tog det en halv time inden man fik det mishandlede legeme ud af knivene. Steffensen, der hele tiden var ved fuld bevidsthed, led overordentligt, idet begge ben var lemlæstede i forfærdelig grad, således var bl.a. det ene knæ fuldstændig knust og kødet overalt på begge ben skåret og flået til en blodig masse. Så snart den tilskadekomne var blevet befriet førtes han ind til Viborg Sygehus hvor han øjeblikkelig kom på operationsbordet. Det ene ben amputeredes straks og ved

nøjere undersøgelse viste det sig ligeledes påkrævet at amputere det andet. Denne operation fandt imidlertid ikke sted idet den unge mand udåndede kl. 3 om natten.

VST 124, 30. maj 1918 s. 2: **[Amtsrådsmøde]** Andragende fra Johan Jespersen af Frederiks om hjælp til bestridelse af udgiften, 276 kr. 76 øre, ved hans ophold og operation på øjenlæge Lindgrens klinik i Aarhus. Bevilgedes 77 kr. 97 øre.